

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

ADVIES

AAN GEDEPUTEERDE STATEN

naar aanleiding van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van

Stichting Natuur en Landschap het Gooi te Bussum (bezwaarde), namens deze ingediend door de heer [REDACTED] (gemachtigde) tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (verweerders) van:

- 23 augustus 2022, waarbij op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) aan GEM Crailo B.V. te Laren (derde-belanghebbende) ontheffing is verleend van artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en van artikel 3.10, eerste lid, onder b van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de boomarter, bunzing, das en eekhoorn ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige defensie terrein Crailo tot een woonwijk aan Amersfoortsestraatweg 103 te Gooise Meren, Hilversum en Laren.

ONTVANKELIJKHEID

Het bestreden besluit van 23 augustus 2022 is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb. Het bezwaarschrift is tijdig ingediend en schriftelijk en ondertekend ontvangen op 5 oktober 2022. Het is rechtsgeldig ondertekend en voldoet aan de overige vormvereisten.

Op grond van artikel 1:2 Awb wordt onder belanghebbende verstaan: 'degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.'

Gezien de jurisprudentie is voor de beantwoording van de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, derde lid, van de Awb, bepalend of de rechtspersoon gelet op zijn statutaire doelstelling en feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt. Met artikel 1:2, derde lid, van de Awb heeft de wetgever blijkens de totstandkomingsgeschiedenis veilig willen stellen dat organisaties als belanghebbende kunnen opkomen, mits een algemeen of collectief belang dat zij zich statutair ten doel stellen te behartigen en waarvoor zij zich daadwerkelijk inzetten, bij het besluit rechtstreeks is betrokken.

Bezwaarde is een stichting die als doel heeft het bevorderen van de bescherming van natuur, landschap en milieu in het Gooi en omstreken. Gelet op de statuten heeft bezwaarde naar het oordeel van de commissie een belang bij het bestreden besluit.

Ook de feitelijke werkzaamheden van de stichting dienen aan te sluiten bij de behartiging van het belang dat zij blijkens haar statuten nastreeft.

Voor wat betreft de feitelijke werkzaamheden van een rechtspersoon met een statutair algemeen belang is relevant dat het louter in rechte opkomen tegen besluiten als regel niet kan worden aangemerkt als feitelijke werkzaamheden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb, zoals ook blijkt uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Afdeling) van 1 oktober 2008.¹ Er moet dus ook sprake zijn van werkzaamheden die losstaan van juridische procedures of de voorbereiding daarvan. De werkzaamheden moeten enige omvang hebben en gerelateerd zijn aan het doel dat de rechtspersoon nastreeft, zie ook rechtsoverweging 2.4 in een uitspraak van de Afdeling van 29 juni 2016.²

De derde-belanghebbende stelt zich op het standpunt dat de feitelijke werkzaamheden van bezwaarde, behoudens een petitie over het asielzoekerscentrum niet veel meer behelzen dan het louter in rechte opkomen tegen besluiten.

Bezwaarde verwijst naar een ter zitting bij de Afdeling ingediende pleitnota alwaar haar belanghebbendheid ook aan de orde kwam. Bezwaarde stelt zich niet te beperken tot gerechtelijke procedures. Bezwaarde spant zich, door het doen van onder meer eigen biologisch/ecologisch en bestuursrechtelijk onderzoek, in om grip te krijgen op de vraag, of bestuurlijke besluiten beantwoorden aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zo heeft bezwaarde de aanwezigheid van de das op het terrein van de derde-belanghebbende onderzocht. Eerder is een soortgelijk niet-ontvankelijkheidsverweer tegen een voorganger van bezwaarde, de Stichting Behoud Gooise Heide (SBGH), verworpen door de Afdeling. Ook is bezwaarde in een bezwaarprocedure bij de gemeente Gooische Meren ontvankelijk verklaard. Ook daar heeft bezwaarde onderzoek gedaan naar het voorkomen van de das. Feitelijke werkzaamheden in het veld en bureauwerkzaamheden kunnen niet zonder elkaar. Bezwaarde wil goed worden bestuurd zonder misleiding. De stichting brengt ook nieuwsbrieven rond.

Dat bezwaarde door de gemeente Gooische Meren ontvankelijk is geacht, doet er naar het oordeel van de commissie niet toe. Een bestuursorgaan moet immers zijn eigen afwegingen maken, zeker wanneer daar belangen van derden bij zijn betrokken.

Inzake de stelling dat een soortgelijk niet-ontvankelijkheidsverweer tegen een voorganger van bezwaarde is verworpen door de Afdeling, merkt de commissie op dat zij uit betreffende uitspraak³ opmaakt dat in die zaak niet de feitelijke werkzaamheden, maar de statutaire doelstelling in geschil was. De commissie ziet voorts niet in waarom de SBGH als een rechtsvoorganger van bezwaarde dient te worden aangemerkt. Uit geen enkel document blijkt dat SBGH een (rechts)voorganger van bezwaarde is en uit de website van SBGH maakt de commissie op dat deze stichting nog gewoon actief is. Het enkele feit dat een paar bestuursleden die voorheen actief waren voor SBGH nu voor bezwaarde actief zijn kan er niet toe leiden dat SBGH als rechtsvoorganger van bezwaarde dient te worden aangemerkt.

De Afdeling heeft op 15 december 2021⁴ uitspraak gedaan over het belanghebbendenbegrip bij stichtingen met natuurdoelstellingen. De Afdeling vond in die uitspraak de rechtbank te streng en meende dat de betreffende stichting wél ontvankelijk had moeten worden verklaard door de rechtbank. Voor feitelijke werkzaamheden moest het inderdaad gaan om werkzaamheden die los staan van het voeren van juridische procedures of de voorbereiding daarvan.

De volgende activiteiten waren voor de Afdeling voldoende om te oordelen dat de stichting feitelijke werkzaamheden ter behartiging van haar doelstelling verrichtte:

- Een onderzoek naar het voorkomen van de levendbarende hagedis in het Natura 2000-gebied;
- Contacten en overleg met de provincie, natuurmonumenten en een andere stichting over de kap van abelen in het natuurgebied;
- Een veldbezoek voor onderzoek naar de Nauwe Korfslak in een ander gebied;
- Het informeren van het publiek via de website;
- Bijwonen en inspreken op informatieavonden over Dorpsvisie en het voeren van een informeel gesprek over herstelmaatregelen in een bosgebied.

De commissie constateert dat ook bezwaarde onderzoek doet in het veld, e-mails verzendt naar gemeenteraadsleden en het publiek informeert via haar website en een nieuwsbrief en voorts een petitie heeft opgesteld.

¹ [Raad van State 1 oktober 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BF3911](#)

² [Raad van State 29 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1813](#)

³ [Raad van State 6 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:7](#)

⁴ [Raad van State 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2823](#)

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Al met al is de commissie van oordeel dat de feitelijke werkzaamheden van bezwaarde aansluiten bij de behartiging van het belang dat bezwaarde blijkens haar statuten nastreeft en dat bezwaarde ontvankelijk dient te worden geacht in haar bezwaar.

GRONDSLAG

De grondslag van het bestreden besluit is gelegen in artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb waarbij ontheffing is verleend van artikel 3.5, tweede en vierde lid van de Wnb en artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb.

INHOUD VAN HET BESTREDEN BESLUIT

Op 13 mei 2022 heeft de derde-belanghebbende ontheffing aangevraagd voor het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de boomarter, bunzing, das en eekhoorn ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige defensie terrein Crailo tot een woonwijk aan Amersfoortsestraatweg 103 te Gooise Meren, Hilversum en Laren.

Op 23 augustus 2022 is de gevraagde ontheffing verleend waarbij op grond van artikel 3.8, lid 1 van de Wet natuurbescherming (Wnb) aan GEM Crailo B.V Laren ontheffing is verleend van

- o artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis;
- o artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis;
- o artikel 3.10, lid 1, onder b van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de boomarter, bunzing, das en eekhoorn.

ten behoeve van de herontwikkeling van het voormalige defensie terrein Crailo tot een woonwijk aan Amersfoortsestraatweg 103 te Gooise Meren, Hilversum en Laren.

De ontheffing is voorzien van een aantal voorschriften. De ontheffing geldt voor de periode van 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2032.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 5 oktober 2022 is het schriftelijke, ondertekende bezwaarschrift ontvangen. Op 12 oktober 2022 en 25 november 2022 is een aanvulling op het bezwaarschrift ingediend.

Verweerders hebben op 25 november 2022 een verweerschrift ingediend en de derde-belanghebbende heeft eveneens op 25 november 2022 gereageerd op het bezwaarschrift.

Op 8 december 2022 heeft de Hoor- en adviescommissie een openbare zitting gehouden alwaar bezwaarde, de derde-belanghebbende en verweerders de gelegenheid kregen de bezwaren en verweren mondeling toe te lichten.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE TEN AANZIEN VAN DE BEZWAREN EN DE VERWEREN

Inleidend merkt de commissie het volgende op:

De verleende ontheffing maakt verstoring mogelijk van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en maakt het mogelijk dat voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, boomarter, bunzing, das en eekhoorn worden beschadigd en vernield in de periode van 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2032 in verband met de herontwikkeling van het voormalige defensie terrein Crailo tot een woonwijk aan Amersfoortsestraatweg 103 te Gooise Meren, Hilversum en Laren. Bij de ontheffing zijn diverse voorwaarden en voorschriften opgenomen.

Gelet op artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wnb is het verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren, alsmede de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

De commissie constateert dat de gewone dwergvleermuis in bijlage IV van de Habitatrichtlijn is opgenomen en onder het betreffende beschermingsregime valt.

Gelet op artikel 3.10, eerste lid, van de Wnb is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De commissie constateert dat de boommarter, bunzing, das en eekhoorn in de bijlage, onderdeel A van de Wnb zijn opgenomen en onder het betreffende beschermingsregime vallen.

Gelet op artikel 3.8 van de Wnb kan ontheffing worden verleend als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. de ontheffing is nodig:

(...)

3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

(...)

- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor de boommarter, bunzing, das en eekhoorn geldt dat gelet op artikel 3.10, tweede lid, onder a. van de Wnb tevens ontheffing kan worden verleend:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Verweerders hebben geoordeeld dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de ontheffing nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Tot slot zijn verweerders van oordeel dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

In bezwaar is in geschil of deze beoordeling juist is.

Omdat het bezwaarschrift zeer uitgebreid is, is er voor gekozen de bezwaargronden samen te vatten en hier en daar samen te voegen.

Bezwaar 1, 2 en 3.

Bezwaarde stelt dat het ontheffingsbesluit ten onrechte niet naar bezwaarde is gezonden. Het werd slechts overgelegd in de procedure omtrent het bestemmingsplan. De officiële bekendmaking van 29 augustus 2022 is ten onrechte achtergehouden in de procedure bij de Afdeling. Daarmee is er geen sprake van een eerlijke procedure en is er rechtsonzekerheid gecreëerd. Verweerders trekken zich niets aan van de informatieplicht van de overheid, zoals neergelegd in de Behoorlijkheidswijzer van de Nationale Ombudsman en het besluit voldoet niet aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Verweer

Verweerders zijn geen partij bij de procedure die door bezwaarde wordt gevoerd tegen het bestemmingsplan en de MER.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

De ontheffing is bekendgemaakt aan de aanvrager door toezending aan de aanvrager (artikel 3:40 en 3:41 Awb). De ontheffing die wordt verleend op grond van de Wet natuurbescherming hoeft niet verplicht gepubliceerd te worden. Uit een oogpunt van transparantie worden ontheffingen (en ook andere besluiten) geplaatst op de website www.officielebekendmakingen.nl. Dit heeft ook plaatsgevonden (zie productie 7). Verweerders hebben aan bezwaarde excuses aangeboden dat zij geen afschrift van de ontheffing heeft ontvangen, terwijl bekend was dat bezwaarde bezwaar had tegen het project. Ook indien geoordeeld moet worden dat de ontheffing niet op juiste wijze is bekendgemaakt staat vast dat bezwaarde tijdig op de hoogte was van de ontheffing, aangezien tijdig een bezwaarschrift is ingediend. Een eventueel gebrek dient dan ook gepasseerd te worden op grond van artikel 6:22 van de Awb. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde-belanghebbende

De derde-belanghebbende stelt dat in het kader van de bestemmingsplanprocedure de verleende ontheffing op 9 september 2022 aan de Afdeling is toegestuurd. Bezwaarde heeft daar langs die weg kennis van kunnen nemen. Van achterhouden van informatie is geen sprake.

Overweging commissie

Op grond van artikel 3:40 van de Awb treedt een besluit niet in werking voordat het is bekendgemaakt. Op grond van artikel 3:41 van de Awb geschiedt de bekendmaking van besluiten die tot een of meer belanghebbenden zijn gericht door toezending of uitreiking aan hen, onder wie begrepen de aanvrager.

De Wnb kent geen plicht tot het bekendmaken van ontheffingen in één of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet deze plicht wel kent.

Er is dus geen bekendmakingsplicht anders dan de toezending van de ontheffing aan diegene aan wie het besluit is gericht. Desondanks maken verweerders verleende ontheffingen wel bekend op de website www.officielebekendmakingen.nl. Daarnaast heeft bezwaarde de ontheffing ontvangen in het kader van de bestemmingsplanprocedure.

De commissie constateert dat bezwaarde het bestreden besluit ruim binnen de bezwaartermijn heeft ontvangen en ook binnen de bezwaartermijn kans heeft gezien een van gronden voorzien bezwaarschrift in te dienen.

De commissie is gezien het voorgaande van oordeel dat er geen sprake is van een eventueel gebrek aan het besluit, ondanks dat het niet onmiddellijk naar bezwaarde is gestuurd.

Bezwaar 4, 5 en 6.

Bezwaarde is van oordeel dat er strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 en 3:47 Awb) en het verbod op vooringenomenheid of partijdigheid (artikel 2:4 Awb). Er is informatie achtergehouden. Bezwaarde heeft in een e-mail van 27 september 2022 fundamentele vragen gesteld over het bestreden besluit, waarop antwoord noodzakelijk is ter toetsing op de rechtmatigheid en doelmatigheid van het bestreden besluit. Ook dienen er stukken te worden verstrekt zoals het "Activiteitenplan Wnb ontheffingsaanvraag terreinen Crailo noord, midden en zuid, 13 mei 2022" en de "Notitie beantwoording vragen" door Tauw, 27 juli 2022. Een verwijzing naar inzagemogelijkheden in Hoorn is onvoldoende.

Verweer

Bezwaarde heeft 16 vragen gesteld nadat de ontheffing op 23 augustus 2022 was afgegeven. Op 13 oktober 2022 hebben verweerders antwoord gegeven op deze vragen. Ook zijn de gevraagde stukken toegestuurd. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde-belanghebbende

In het kader van de bestemmingsplanprocedure zijn namens de raden bij brief aan de Afdeling van 31 maart 2022 de samenvatting van het activiteitenplan alsmede het verslag van overleg tussen GEM Crailo en haar adviseur TAUW en de Omgevingsdienst d.d. 1 maart 2022 toegestuurd. In die brief is de in voorbereiding zijnde aanvraag om een ontheffing gemeld. Bezwaarde heeft daarvan dus kennis kunnen nemen.

Het bestreden besluit is verder bij brief van 9 september 2022 aan de Afdeling toegezonden, zodat bezwaarde op de hoogte was. Dit stuk is dus niet achtergehouden in die procedure.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

In het bezwaarschrift wordt verwezen naar het Activiteitenplan Wnb ontheffingsaanvraag terreinen Crailo noord, midden en zuid, 13 mei 2022, en 'Notitie beantwoording vragen' door TAUW, 27 juli 2022. Deze stukken zijn in een reactie op een mail van bezwaarde d.d. 28 september 2022 door derde-belanghebbende op 3 oktober 2022 aan bezwaarde gemaild.

Overweging commissie

Deze gronden hebben geen betrekking op het bestreden besluit zelf, maar op een verzoek dat is ingediend naar aanleiding van het bestreden besluit. Het verzoek is inmiddels beantwoord en de gevraagde stukken zijn toegestuurd. De commissie ziet geen reden om aan te nemen dat er beginselen van behoorlijk bestuur zijn geschonden.

Bezwaar 7, 8 en 9

Het bestreden besluit gaat naar het oordeel van bezwaarde in tegen de onafhankelijke en onpartijdige beoordeling van alle door bezwaarde in de beroepen bij de Afdeling ingebrachte ernstige bezwaren tegen het bestemmingsplan/plannen. Die bezwaren houden in dat de bestemmingsplannen in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening en niet uitvoerbaar zijn vanwege strijd met art. 10.1 sub b Wnb omdat het gevolg is dat de natuurlijke habitats van de wilde flora en fauna worden vernietigd. De bestemmingsplannen zijn ook in strijd met het provinciaal beleid en met de ambities uit het Ambitiedocument Buurtschap Crailo betreffende "één samenhangend ecosysteem". Bezwaarde is van oordeel dat de trias politica hiermee in het geding komt. Het ontheffingsbesluit is in strijd met:

1. het Toetsingsadvies van de Commissie voor milieueffectrapportage van 16 maart 2021;
2. de zeer negatieve conclusies van het Milieu Effect Rapport van 1 december 2020, waarbij ernstige tot zeer ernstige significante gevolgen worden vastgesteld voor alle aanwezige bossoorten.

Verweer

De procedure tegen het bestemmingsplan en de MER is een separate procedure. De door bezwaarde naar voren gebrachte bezwaarpunten zien niet toe op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en houden geen verband met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Daarom laten verweerders de bezwaren die verband houden met het bestemmingsplan en de MER buiten bespreking.

Reactie derde-belanghebbende

Bezwaarde verwijst naar het Toetsingsadvies van de Commissie voor milieueffectrapportage, waarin gesteld wordt dat het milieueffectrapport onvoldoende inzicht bood op het punt van soortenbescherming. Dit advies heeft geen betekenis voor de ontheffing, maar de derde-belanghebbende wil graag opmerken dat de ecologische onderzoeken die ten behoeve van het bestemmingsplan zijn uitgevoerd nadien zijn aangevuld, zodat het Toetsingsadvies op dit punt achterhaald is.

Overweging commissie

De verleende ontheffing in het kader van de Wnb zoals hier moet worden heroverwogen, heeft een eigen wettelijk toetsingskader ingevolge de Wnb dat door de commissie in de inleiding is weergegeven. Dat toetsingskader is hetgeen waarop het bestreden besluit in de heroverweging moet worden beoordeeld. Terecht wordt door verweerders en de derde-belanghebbende aangegeven dat er sprake is van separate procedures en dat de aangevoerde gronden geen betrekking hebben op het afwegingskader van de Wnb.

De commissie heeft tijdens de hoorzitting aan bezwaarde uitgelegd dat zij niet kan ingaan op bezwaren die betrekking hebben op de MER of het bestemmingsplan omdat dat buiten het bestek van deze procedure en buiten de bevoegdheid van verweerders valt.

Bezwaar 10

Met de keuze voor het uitgebreide C-Model uit het MER dat zich richt op huisvesting voor "rijke mensen, jonge mensen, gezonde mensen, mensen zonder geestelijke problematiek" in plaats van het A-model uit het MER dat zich richt op huisvesting voor "arme mensen, oude mensen, zieke mensen, mensen met geestelijke problematiek" is er volgens bezwaarde geen dwingende reden van sociale of economische aard als grondslag voor het ontheffingsbesluit.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Verweer

Zie onder bezwaarpunt 7, 8 en 9.

Reactie derde-belanghebbende

Het belang van woningbouw is, gelet op de in het Gooi aanwezige woningvraag evident en wordt door bezwaarde ook niet bestreden. Dat niet alle woningen als sociale woning worden gerealiseerd, zoals door bezwaarde gesteld, is in dat verband irrelevant.

Overweging commissie

Het toetsingskader dat hier van belang is, is niet de MER of de keuze voor een bepaalde model uit de MER, maar het toetsingskader dat voortvloeit uit artikel 3.8 van de Wnb waarin staat dat ontheffing kan worden verleend als (naast andere voorwaarden) de ontheffing nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Onder bezwaargrond 26 en 27 wordt inhoudelijk nader ingegaan op de vraag of hieraan wordt voldaan.

Bezwaar 11

Bezwaarde is van oordeel dat het ontheffingsbesluit in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb). Er is geen rekening gehouden met de abiotische omstandigheden in het plangebied en er is zonder controle uitgegaan van de aanvraag.

Bezwaarde stelt dat er sprake is van misleiding. Het plan heeft gevolgen voor de aanwezige grote zoogdieren, vleermuizen, ree, das, bunzing, boommarter, rode eekhoorn e.a. diersoorten en voor vogelsoorten als havik, buizerd, bosuil, houtsnip en andere boszangers.

Er wordt ten onrechte vastgehouden aan de onmogelijk te realiseren komst van de zogenoemde "Big five van Crailo": bruin blauwtje, gevlekte witsnuitlibel, levendbarende hagedis, gekraagde roodstaart.

Verweer

Zie onder bezwaarpunt 7, 8 en 9

Overweging commissie

Het bestreden besluit betreft een ontheffing voor het verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, boommarter, bunzing, das en eekhoorn. Het besluit en de aanvraag hebben geen betrekking op de andere door bezwaarde genoemde diersoorten en evenmin op de komst van andere diersoorten. Het bestuursorgaan dient te beslissen op basis van de aanvraag, zoals ook blijkt uit rechtsoverweging 36.1 in een uitspraak van de Afdeling van 22 april 2020.⁵ Nu voor de ree en voor de door bezwaarde genoemde vogelsoorten geen ontheffing is aangevraagd, moeten daartoe aangevoerde gronden in deze procedure buiten beschouwing blijven.

Wellicht ten overvloede merkt de commissie op dat tijdens de hoorzitting is toegelicht dat de (aangevraagde) ontheffing niet op de ree ziet omdat er voor de ree een vrijstellingsregeling geldt.

Onder bezwaarpunt 12 en 13 wordt nader ingegaan op de vraag of de aanvraag zorgvuldig is beoordeeld.

Bezwaar 12 en 13

Bezwaarde stelt dat er strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel doordat er wordt uitgegaan van onjuiste rapporten van Tauw en AP Natuuradvies. Het territorium van de das is niet beperkt tot enkele vlekken in het gebied, maar omvat, blijkens informatie van onder andere de Dassenwerkgroep, het gehele plangebied Crailo. De dassenpopulatie gebruikt al jaren vaste looproutes onder de hekken van het voormalige defensieterrein door tot het gehele plangebied Crailo. Bezwaarde en de Dassenwerkgroep zijn tegengewerkt en mochten geen

⁵ [Raad van State 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125](#)

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

onderzoek op het plangebied doen. Dit levert volgens bezwaarde strijd met het fairplaybeginsel op. De natuuradviseur van de derde-belanghebbende stemt zijn rapporten af op zijn opdrachtgever.

Verweer

Om te bepalen of met het project negatieve effecten optreden ten aanzien van de in het gebied voorkomende beschermde soorten is er in opdracht van de derde-belanghebbende ecologisch onderzoek uitgevoerd. Uit deze onderzoeken is gebleken dat een aantal op grond van de Wnb beschermde soorten zijn waargenomen binnen het plangebied. Om negatieve effecten van het project op de genoemde soorten zoveel mogelijk te beperken, worden maatregelen getroffen betreffende het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen, het voorkomen van effecten tijdens de werkzaamheden en de realisatie van nieuwe verblijfplaatsen (zowel tijdelijke als permanente). Ondanks alle maatregelen kan niet worden voorkomen dat verbodsbepalingen van artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb worden overtreden. Daarom is een ontheffing aangevraagd voor de soorten gewone dwergvleermuis, boomarter, bunzing, das en de eekhoorn. Dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan is per soort onderbouwd in de ontheffing. In dat kader is van belang dat in de Wnb-ontheffing een groot aantal mitigerende en compenserende maatregelen is voorgeschreven.

Bezwaarde heeft niet met een (tegen)advies van een andere onafhankelijke deskundige onderbouwd dat aan het advies van TAUW en AP Natuuradvies moet worden getwijfeld. Het veldonderzoek dat ten grondslag ligt aan het rapport 'De das (Meles meles) en het bestemmingsplan Buurtschap Crailo, Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi, d.d. 2 april 2022' is uitgevoerd door de veldonderzoekers en procesvertegenwoordiger van bezwaarde. Daarom beschouwen verweerders het veldonderzoek van 2 april 2022 niet als een onderzoek dat is uitgevoerd door een onafhankelijke deskundige.

Dat er (essentieel) leefgebied van de das teniet gaat, staat niet (meer) ter discussie. De Wnb-ontheffing is nu juist verleend omdat verboden uit artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb worden overtreden. Het totale projectgebied, zijnde het voormalige defensieterrein, bestaat niet alleen uit essentieel leefgebied van de das zoals bezwaarde lijkt te veronderstellen. Ongeveer 25% van het tot woningbouw te ontwikkelen gebied bestaat uit verharding (gebouwen, asfalt en klinkers) en biedt dus geen of weinig voedsel of leefgebied. En bovenop die 25% verharding zijn niet alle 'groene' delen voor de das geschikt om te foerageren of te gebruiken omdat deze bijvoorbeeld zijn omsloten door gebouwen of slecht bereikbaar zijn. Het voormalige defensieterrein bestaat grotendeels uit suboptimaal foerageergebied. Daarbij komt dat tot medio 2007 het terrein in gebruik was bij defensie voor o.a. schietoefeningen en tot 2020 bij de veiligheidsregio en anderen met o.a. brandoefeningen. Dit zal verstoring hebben veroorzaakt.

Dat de das in alle delen van het gebied kan komen, betekent nog niet dat sprake is van een essentieel leefgebied. Van een essentieel foerageergebied van de das is geen sprake. Alleen essentieel foerageergebied is op grond van artikel 3.10 lid 1 onder b van de Wnb beschermd. Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling dat onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Als foerageergebied wordt aangetast zonder dat dit tot gevolg heeft dat het aantal dieren dat van de vaste voortplantings- of rustplaatsen gebruik kan maken afneemt, is van een overtreding van artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb geen sprake.

Voor de delen waar sprake is van niet-essentieel leefgebied of foerageergebied is geen sprake van een overtreding van de Wnb. Voor de delen waar sprake is van essentieel leefgebied en wat door het project Crailo wordt vernietigd is een ontheffing aangevraagd en verleend. De bezwaargrond kan niet slagen.

Het is aan de derde-belanghebbende om te bepalen wie zij toegang verlenen tot hun terreinen, daar staan verweerders buiten. Verweerders hebben de rapporten van TAUW en AP Natuuradvies zorgvuldig beoordeeld. De medewerkers van verweerders beschikken over een HBO of WO

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

ecologische opleiding en zijn zeer ervaren in het adviseren over ecologische vraagstukken. Tevens hebben zij het projectgebied zelf bezocht. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde-belanghebbende

In de bezwaarschriften wordt gesteld dat bezwaarde zou zijn tegengewerkt, doordat haar toegang tot het plangebied voor eigen onderzoek zou zijn ontzegd. Dat is onjuist. Op verzoek van bezwaarde heeft de Dassenwerkgroep op 9 februari 2022 onderzoek uitgevoerd en daartoe toegang verkregen. Ook voor vervolgonderzoek is haar toegang aangeboden op werkdagen in de middag en avond. De Dassenwerkgroep heeft daar geen gebruik van gemaakt. Slechts aan een verzoek van de Dassenwerkgroep om ook in het weekend toegang te krijgen voor onderzoek, heeft derde-belanghebbende niet meegewerkt in verband met de werktijden van haar terreinbeheerder ter plaatse.

Overweging commissie

Over de onderzoeksplicht door verweerders

Met het ontheffingsverzoek zijn de volgende rapportages meegestuurd:

1. Rapportage quickscan Crailo Midden en Zuid, Natuurtoets ontwikkeling Kolonel Palmkazerne, ORT en Crailo-zuid, 16 mei 2018 door Tauw;
2. Rapportage soortgericht onderzoek Crailo Noord-, Midden- en Zuid, Nader onderzoek soortbescherming Crailo Onderzoek voor deelgebieden midden en zuid in het kader van soortbescherming van de Wnb, Deelgebieden midden en zuid, 9 juli 2020 door Tauw;
3. Nader onderzoek Das, 30 maart 2022 door Tauw;
4. Het onderzoek "Dassen in projectgebied Crailo" van 23 maart 2022 door AP Natuuradvies en Begeleiding. Het betreffende onderzoek is niet meegezonden in het activiteitenplan bij het ontheffingsverzoek, maar er wordt wel naar verwezen. Tijdens de hoorzitting is toegelicht dat het onderzoek niet geüpload kon worden bij de aanvraag en daarom apart is toegestuurd.

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat een bestuursorgaan op het advies van een deskundige mag afgaan, nadat het is nagegaan of dit advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten. Deze zogeheten vergewisplicht is neergelegd in artikel 3:9 van de Awb voor een uit de wet voortvloeiende adviseur en volgt uit artikel 3:2 van de Awb voor andere adviseurs. Het bestuursorgaan mag zijn besluit ook baseren op een deskundigenadvies dat de aanvrager heeft overgelegd. Dat neemt niet weg dat de vergewisplicht ook op die adviezen van toepassing is. Als een partij concrete aanknopingspunten voor twijfel aan de zorgvuldigheid van de totstandkoming van het advies, de begrijpelijkheid van de in het advies gevolgde redenering of het aansluiten van de conclusies daarop naar voren heeft gebracht, mag het bestuursorgaan niet zonder nadere motivering op het advies van de door hem geraadpleegde deskundige afgaan.

Verweerders stellen dat zij de aanvraag en de daarbij meegezonden rapporten van de deskundigen zorgvuldig hebben beoordeeld. De medewerkers van verweerders beschikken over een HBO of WO ecologische opleiding en zijn zeer ervaren in het adviseren over ecologische vraagstukken. Tevens hebben zij het projectgebied zelf bezocht. Er is door verweerders verzocht om aanvullende informatie daar waar onduidelijkheid was en derde-belanghebbende heeft deze informatie verstrekt. Tijdens de hoorzitting hebben verweerders voorts uitgelegd dat zij hebben getoetst of de door derde-belanghebbende ingeschakelde deskundigen daadwerkelijk kunnen worden aangemerkt als deskundige

De commissie is gezien het voorgaande van oordeel dat verweerders bij de primaire besluitvorming aan hun vergewisplicht hebben voldaan. De vraag is vervolgens of de bezwaargronden nog een ander licht op de zaak werpen.

Over het rapport dat door bezwaarde is ingediend.

Verweerders stellen over dit rapport dat het hier geen (tegen)advies van een onafhankelijke deskundige betreft omdat het veldonderzoek dat ten grondslag ligt aan het rapport is uitgevoerd door de veldonderzoekers en procesvertegenwoordiger van bezwaarde.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Bezwaarde stelt dat de Dassenwerkgroep is gevraagd om onafhankelijk onderzoek te doen. De heer ██████ die het onderzoek heeft uitgevoerd is zeer integer en laat zich door niemand beïnvloeden. Hij wilde ook alleen onderzoek doen als hij de tijd en capaciteit had om een gedegen onderzoek te doen. De inbreng van bezwaarde bestond alleen uit het waarnemen van de omgeving en het beschouwen hoe het onderzoek door een mede-bioloog werd uitgevoerd. De Dassenwerkgroep staat op eigen zelfstandigheid en laat zich echt niet de pen vasthouden door bezwaarde.

De commissie merkt op dat bezwaarde meerdere malen heeft benadrukt dat er gezamenlijk veldonderzoek is verricht en dat de vertegenwoordigers van bezwaarde die daarbij aanwezig waren ook bioloog en ecooloog zijn.

In het rapport van de Dassenwerkgroep van 2 april 2022 (bijlage 7 bij het bezwaarschrift) wordt het volgende aangegeven: *“Het onderzoek werd verricht door ██████, ██████, ██████ en ██████. Allen hebben een universitaire studie biologie afgerond met als specialisatie ecologie. ██████ en ██████ zijn tevens veldonderzoeker van de Stichting Natuur en Landschap het Gooi (hierna: de SNLG).”*

Leden van de stichting worden hier dus tevens opgevoerd als leden van het onderzoeksteam van de Dassenwerkgroep.

De commissie is van oordeel dat gezien de hieruit blijkende onderlinge verbintenis verweerders terecht mochten concluderen dat het onderzoek niet door een onafhankelijke deskundige is verricht.

Evenwel overwoog de Afdeling in een uitspraak van 29 april 2015⁶ dat niet alleen door middel van een deskundigenadvies, maar ook anderszins kan worden gemotiveerd waarom er reden bestaat te twifelen aan de zorgvuldigheid van de totstandkoming van het advies van een deskundige of waarom dit zodanige gebreken bevat dat het bestuursorgaan zijn besluitvorming daarop niet mocht baseren.

Het eenvoudigweg terzijde leggen van een advies omdat het geen onafhankelijk advies betreft, acht de commissie daarom onvoldoende. Het bestuursorgaan heeft de plicht om het primaire besluit volledig te heroverwegen. Naar het oordeel van de commissie dienen verweerders daarom inhoudelijk in te gaan op hetgeen naar voren is gebracht, hetgeen verweerders overigens ook hebben gedaan. De commissie zal hierna beoordelen of dat in voldoende mate is gedaan.

Over de inhoudelijke beoordeling

Met betrekking tot het beschermingsregime voor ‘nationale’ soorten zoals de das, geldt onder de Wnb een kleiner aantal verbodsbepalingen dan voorheen onder de Flora- en Faunawet. Zo is het verbod op het verstoren van deze soorten vervallen. Het foerageergebied van de das valt als zodanig niet langer onder de wettelijke bescherming. Wanneer foerageergebied verloren gaat, maar vaste rust- of voortplantingsplaatsen niet worden aangetast, is pas sprake van het overtreden van een verbod, waarvoor ontheffing is vereist, indien door een ingreep essentieel foerageergebied voor de das verloren gaat, waardoor de das wordt gedwongen zijn burcht te verlaten. In dat geval is sprake van het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen als bedoeld in artikel 3.10 van de Wnb, waarvoor een ontheffing is vereist. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Rechtbank Limburg van 23 april 2021.⁷

In casu zijn twee plaatsen binnen het plangebied aangemerkt als essentieel leefgebied voor de das. Die leefgebieden worden verstoord. De das wordt dus al gedwongen zijn (bij)burcht te verlaten. Daarom is er een ontheffing aangevraagd en verleend. Dat er ook elders in het plangebied gefoerageerd wordt, wil volgens verweerders niet zeggen dat er in het hele plangebied sprake is van essentieel foerageergebied.

De commissie is van oordeel dat door de deskundigen voldoende wordt onderbouwd dat niet het gehele gebied (essentieel) foerageergebied is voor de das omdat het gebied relatief voedselarm is voor de das. Dat wil evenwel niet zeggen dat er helemaal geen voedsel voor de das te vinden is, zoals de door bezwaarde in bezwaar 19 genoemde voedsel van de eikenbomen in het

⁶ [Raad van State 29 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1329](#)

⁷ [Rechtbank Limburg 23 april 2021, ECLI:NL:RBLIM:2021:3544](#)

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

kazernekwartier. De commissie veronderstelt dat dat voedsel mogelijk belangrijker is voor de das als het gebied toch al relatief voedselarm is.

Het is de commissie niet duidelijk of het verstoren van het gebied met eikenbomen waarvan bezwaarde stelt dat het belangrijk foerageergebied is, ertoe leidt dat er vaste rust- of voortplantingsplaatsen worden aangetast en of dat ook geldt voor de nieuw te maken kunstburcht. De commissie is zich ervan bewust dat de leefgebieden van de das sowieso worden verstoord en dat daar mitigerende maatregelen voor worden getroffen. De vraag die bij de commissie rijst is of die mitigerende maatregelen ook de verstoring van het gebied met eikenbomen compenseren en of die compensatie überhaupt nodig is. Bezwaarden stellen immers dat de eikenbomen in dit plangebied in belangrijke mate het voedsel vormen voor de das en op dit specifieke argument gaan verweerders ten onrechte niet voldoende in.

Dat bezwaarde constateert dat er looproutes zijn, wordt door de derde-belanghebbende en verweerders niet ontkend en is naar het oordeel van de commissie gezien het voorgaande evenmin reden om aan te nemen dat de rapportages van de deskundigen onjuist zijn.

Over het verlenen van toegang tot het plangebied

Partijen verschillen van mening over de vraag in welke mate er is meegewerkt aan het verlenen van toegang van bezwaarde aan het plangebied. Duidelijk is wel dat leden van de stichting het plangebied op de open dag van 25 september 2021 hebben bezocht en toen onderzoek hebben gedaan en dat leden van de stichting en de Dassenwerkgroep ten minste op 27 november 2021 en 9 februari 2022 het projectgebied hebben bezocht. In het onderzoek van de Dassenwerkgroep wordt voorts vermeld dat er ook onderzoek werd verricht op 18 december 2021, 9, 23 en 29 januari 2022. Of de onderzoekers op die data daadwerkelijk in het plangebied zelf zijn geweest is de commissie niet duidelijk.

Bij brief van 14 december 2021 is door derde-belanghebbende aan bezwaarde geen medewerking verleend om toegang tot het terrein te krijgen.

Na het onderzoek op 9 februari 2022 heeft de heer ██████████ Voorzitter Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi per mail van 7 april 2022 gevraagd om nader onderzoek te mogen doen tijdens het weekend. Daarbij is uitgelegd waarom verzocht werd om de weekendperiode. De derde-belanghebbende heeft hierover tijdens de hoorzitting aangegeven dat dat kon, maar niet tijdens het weekend omdat de beheerder dan niet werkt. Op avonden doordeweeks waren er wel mogelijkheden, maar daar heeft de Stichting geen gebruik van gemaakt.

De commissie vindt dat de derde-belanghebbende zich in deze kwestie niet meewerkend heeft opgesteld. Al met al is dat evenwel onvoldoende om te stellen dat er strijd is met het fairplaybeginsel. Bezwaarde heeft immers wel degelijk onderzoek kunnen verrichten op het plangebied en heeft niet betwist dat hij ook na 9 februari 2022 nog toegang kon krijgen, mits dat op een doordeweekse dag of avond plaatsvond.

Over het afstemmen van rapporten op de opdrachtgever

De commissie heeft bezwaarde tijdens de hoorzitting gevraagd waar de beweerde afstemming uit zou blijken. Bezwaarde gaf daarbij argumenten die vooral betrekking hebben op de inhoud van het advies en dat het gaat om wat er in de tekst is verscholen, de bias. De commissie treft in de stukken en in hetgeen door bezwaarde naar voren is gebracht geen concrete aanleiding aan om aan te nemen dat rapporten worden afgestemd op de opdrachtgever.

Bezwaar 14

Het bestreden besluit gaat eraan voorbij dat de bestemmingsplannen Buurtschap Crailo van 7 juli 2021 geen rechtskracht hebben. De Afdeling heeft nog geen uitspraak gedaan.

Er bestaat naar het oordeel van bezwaarde geen wettelijke grondslag en bevoegdheid voor het bestreden ontheffingsbesluit. Het besluit is bovendien niet toetsbaar door de Afdeling omdat bepaalde documenten niet zijn overgelegd.

Verweer

Zoals onder 4 reeds is aangegeven is de procedure tegen het bestemmingsplan en de MER een separate procedure en staat een bestemmingsplanprocedure niet in de weg aan het verlenen van

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

een Wnb-ontheffing. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat het bestemmingsplan een separate procedure is die niet in de weg staat aan het verlenen van een Wnb-ontheffing.

De vraag of een ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wnb moet worden verleend of vereist is, komt bij bestemmingsplanprocedures wel aan de orde in het kader van de zogenaamde uitvoerbaarheidstoets. Andersom is dat evenwel niet het geval. De ontheffing had ook al aangevraagd en verleend kunnen worden voordat het bestemmingsplan was vastgesteld.

Bezwaar 15 en 16

Bezwaarde stelt dat er strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel omdat de behandelaar van de aanvraag geen acht heeft geslagen op het Toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. van 16 maart 2022.

De Commissie adviseert om in de m.e.r. concrete doelen uit te werken die van belang zijn voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het is belangrijk om de doelen zodanig via indicatoren te concretiseren en waar mogelijk te kwantificeren zodat deze kunnen dienen voor het bepalen, monitoren en evalueren van het doelbereik van de alternatieven en varianten.

Doordat het m.e.r. advies niet is opgevolgd bij de totstandkoming van de bestemmingsplannen is ook het ontheffingsbesluit vervuld.

Verweer

Deze bezwaargronden zien niet op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en houden dan ook geen verband met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Daarom laten verweerders deze punten verder buiten bespreking.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar hetgeen zij heeft overwogen onder bezwaar 7, 8 en 9.

Bezwaar 17

Er wordt ten onrechte geen schorsende werking verleend aan ingediende bezwaarschriften. Bezwaarde acht dit staatsrechtelijk onaanvaardbaar.

Verweer

Een bezwaarschrift schorst de werking van een besluit niet. Dit is ook aangegeven in de rechtsbeschermingsclausule onder de ontheffing. In de ontheffing wordt erop gewezen dat indien onverwijlde spoed dit vereist om een voorlopige voorziening bij de rechtbank Noord-Holland kan worden verzocht. Daar heeft bezwaarde geen gebruik van gemaakt. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat een bezwaarschrift de werking van een besluit niet schorst en dat bezwaarde bij spoedeisend belang een verzoek om een voorlopige voorziening had kunnen indienen. De bezwaar treft derhalve geen doel.

Ten overvloede merkt de commissie op dat het de vraag is of het zinvol is om al van de ontheffing gebruik te maken nu het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk is. De derde-belanghebbende heeft tijdens de hoorzitting desgevraagd aangegeven dat hij nog geen gebruik maakt van de ontheffing.

Bezwaar 18

Het bestemmingsplan Buurtschap Crailo van 7 juli 2021 is "een mislukt experiment" dat niet voldoet aan de eisen voor een goede ruimtelijke ordening waarbij de doelen en ambities niet van tevoren nauwkeurig zijn beschreven en niet zijn te toetsen op haalbaarheid. De voorschriften en overwegingen zijn gebaseerd op wensdenken. Het bestreden besluit bouwt hier ten onrechte op voort.

Verweer

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Deze bezwaargrond ziet niet op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en houdt dan ook geen verband met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Daarom laten verweerders dit punt verder buiten bespreking.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar hetgeen zij heeft overwogen onder bezwaar 7, 8 en 9.

Bezwaar 19

Bezwaarde stelt dat verweerders niet onafhankelijk de aanvraag hebben getoetst aan de Wnb, maar slechts dienstbaar zijn geweest aan de verlangens van de derde-belanghebbende en de gemeenteraden.

Er is geen onderzoek gedaan naar het dassenterritorium en er is niet onderzocht of de in het bestreden besluit voorgestelde kunstburcht soelaas biedt tegen vernietiging van de dassenclan. Hetzelfde geldt voor de vernietiging van essentieel leefgebied, nesten, holen en verblijfplaatsen van bunzing, boommarter, rode eekhoorn en alle andere bosdieren c.q. vogelsoorten, amfibieën, reptielen, insecten, andere invertebraten, plantensoorten, schimmels, en vegetaties, bodemleven etc.. Het bestreden besluit treft het hele ecosysteem.

Over de ree wordt ten onrechte helemaal niets gezegd in het ontheffingsbesluit, hetgeen in strijd met artikel 1.11 Wnb, de zorgplicht c.q. het verzorgingsbeginsel. Reeën en alle wel in het besluit genoemde diersoorten vinden al decennia lang een schuilplaats in het plangebied waar zij veilig zijn tegenover mens en hond.

De ambitie om tot nieuwe natuur te komen is niet realistisch gezien de milieumomstandigheden, die het gebied kenmerken (eutroof, zuur, droog, nutriëntenrijk, overmaat aan stikstof), waarbij de kritische depositiewaarde voor heischrale graslanden al ver wordt overschreden.

Het aanleggen van poelen, waarover in het besluit wordt gesproken als een doeltreffend middel voor "nieuwe natuur" is een fictief, niet reëel doel of middel.

Het bestemmingsplan en het Ontheffingsbesluit liggen in elkaars verlengde en houden een onherstelbare vernietiging in van lokale en regionale populaties van flora en fauna.

Alle drie de modellen die in de MER besproken zijn, hebben negatieve gevolgen.

Natuurinclusief bouwen en de aanleg van nieuwe natuur vermindert het effect van aantasting van bestaande natuurwaarden niet. Daarom zijn dit geen effectbeperkende maatregelen.

De derde-belanghebbende heeft nooit de hekwerken geïnspecteerd op de aanwezigheid van duurzaam door de dassen belopen wissels onder de hekwerken door. Bezwaarde en de Dassenwerkgroep hebben dit wel gedaan. Dit kon echter pas op de open dag op 25 september 2021 omdat men toen pas het terrein op kon en een daarop volgend onderzoek op 27 november 2021. Uit het onderzoek door biologen en ecologen blijkt dat er aantoonbaar sprake is van burchten, pijpen, wissels, wroetsporen, latrines en onderdoorgangen, die zich daar aantoonbaar al jaren bevinden. De deskundige van Tauw, ingeschakeld door de derde-belanghebbende is niet deskundig op het gebied van de das. De bewering van Tauw dat het plangebied geen foerageergebied voor de das is klopt niet. Zo leveren de eikenbomen in het plangebied wel degelijk voedsel aan de das.

De derde-belanghebbende wil de onderzoeken naar de das ten onrechte op elkaar afstemmen.

Verweer

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling dienen verweerders te beslissen op de grondslag van de aanvraag zoals deze door de aanvrager is ingediend en eventueel is aangepast op zijn verzoek. Er is een Wnb-ontheffing aangevraagd voor het vernietigen van essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis en essentieel leefgebied met rust- en verblijfplaatsen van das, boommarter, bunzing en eekhoorn. Bij besluit van 23 augustus 2022 hebben verweerders de ontheffing afgegeven zoals gevraagd. De omvang van het geding beperkt zich dan ook slechts tot de gevolgen van de werkzaamheden voor het project Crailo op de genoemde soorten en genoemde rust- en verblijfplaatsen. Het besluit heeft dus geen betrekking op de ree.

De Wnb-ontheffing is nu juist verleend omdat verboden uit artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb worden overtreden. Dat er (essentieel) leefgebied van de das teniet gaat, staat niet ter discussie. Zie het verweer onder punt 6 waar al is ingegaan op het essentieel leefgebied van de das.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Met het toepassen van compenserende maatregelen en de inrichting van het plangebied ontstaat een nieuw essentieel leefgebied voor onder meer de das. Het projectgebied wordt natuurinclusief ingericht. Het plangebied bevat mogelijk minder oppervlakte vegetatie, maar het resterende groene oppervlak wordt ingericht als nieuw leefgebied en optimaal foerageergebied met de mogelijkheid voor de das tot het graven van nieuwe burchten.

Direct naast het projectgebied, aan de kant van het AZC ligt de natuurbrug Laarderhoogt. Deze natuurverbinding heeft als doel de natuurgebieden ten zuiden van de rijksweg (o.a. Bussummerheide, Westerheide, Zuiderheide) te verbinden met die ten noorden daarvan (o.a. Blaricummerheide, Tafelbergheide). Aangetoond is dat deze o.a. door de das wordt gebruikt. Met de inrichting van de woonwijk is rekening gehouden met het ecoduct. Samen met de natuurbrug de Zanderij aan de andere kant van de heide is een verbinding en mogelijkheid voor dispersie en migratie gecreëerd tussen o.a. het Goois Natuurreservaat Bussummerheide en Blaricummerheide. Bij de op-/ingangen van het ecoduct zijn optimale foerageergebieden aangelegd. Het projectgebied ligt ook nog eens naast het NNN traject 'Het Gooi'.

Het realiseren van de woonwijk zal dan ook geen effect hebben op foerageergebied, dispersie of migratie. Dat de das zich moet aanpassen aan de te veranderen situatie betekent niet dat geen Wnb-ontheffing kan worden afgegeven, dat volgt uit de vaste jurisprudentie van de Afdeling.

Het aanleggen van poelen waar de das aan de oevers naar bijvoorbeeld insectenlarven zoekt en het planten van besdragende struiken zijn voorbeelden van dergelijke maatregelen om verloren gegaan leefgebied terug te brengen en te optimaliseren zodat geen afbreuk wordt gedaan aan dit streven.

AP Natuuradvies en TAUW hebben een oude en een nieuwe dassenburcht gevonden en er zijn sporen van de das gevonden. Op basis van de sporen kan ervan worden uitgegaan dat het voormalig defensieterrein wordt bezocht door één das of een kleine clan. Aan de noordkant van de A1 is geen burcht bekend. De Wnb-ontheffing kon worden verleend omdat een groot aantal mitigerende en compenserende maatregelen voor de aangevraagde soorten, waaronder de das, wordt getroffen, zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populatie van de das in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De bezwaargrond kan niet slagen.

Voor zover bezwaarde verwijst naar modellen die zijn opgenomen in het MER en het voorkeursmodel C laten verweerders zoals eerder aangegeven deze punten verder buiten bespreking.

Overweging commissie

De commissie verwijst voor de toetsing van de aanvraag naar haar overwegingen onder bezwaar 12 en 13. Bezwaarde lijkt te veronderstellen dat niet wordt erkend dat het plangebied foerageergebied en essentieel leefgebied voor de das is. Zoals verweerders al aangeven, wordt dit echter wel erkend en is dit juist de reden dat er een ontheffing wordt afgegeven. Immers als het leefgebied niet vernietigd zou worden, hoefde er ook geen ontheffing verleend te worden. Dat er in het gebied gefoerageerd wordt, wordt evenmin ontkend, alleen stellen de door derde-belanghebbende ingeschakelde deskundigen dat het gebied qua foeragering niet overal voldoende kwaliteit en omvang biedt.

De commissie verwijst echter wel naar het door haar overwogene omtrent de door bezwaarde genoemde eikenbomen. De commissie is zoals overwogen van oordeel dat verweerders nog nader op dit bezwaarpunt in moeten gaan.

Zowel de aanvraag als het bestreden besluit zien niet toe op de ree en andere genoemde dieren. Hierover kan de commissie derhalve niet oordelen aangezien dit buiten het bestek van deze procedure valt. De commissie verwijst verder dat haar overwegingen onder bezwaar 11.

Bezwaarde onderbouwt niet waarom het aanleggen van poelen een fictief, niet reëel doel of middel is. Bezwaarde stelt verder dat het aanleggen van nieuwe natuur niet realistisch is gezien de milieumomstandigheden, die het gebied kenmerken (eutroof, zuur, droog, nutriëntenrijk, overmaat aan stikstof). In het besluit wordt echter concreet aangegeven welke besdragende struiken er dienen te worden aangeplant om het leefgebied te compenseren. De commissie treft geen concrete onderbouwing aan waarom de milieumomstandigheden in het plangebied ongeschikt zouden zijn voor deze zeven soorten besdragende struiken.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Bezwaarde onderbouwt evenmin waarom een kunstburcht geen goede oplossing kan zijn. Zoals verweerders hebben aangegeven is de kunstburcht een zeer effectieve maatregel, die zelfs is ontwikkeld door stichting Das en Boom.

Voor wat betreft het afstemmen van onderzoeken merkt de commissie op dat de derde-belanghebbende tijdens de hoorzitting heeft uitgelegd dat bij de zitting bij de Afdeling was afgesproken dat partijen nader onderzoek naar de aanwezigheid van de das zouden doen. Derde-belanghebbende heeft hieronder verstaan dat partijen een gezamenlijk onderzoek zouden doen. Bezwaarde heeft aangegeven hier niet aan mee te willen werken omdat zij haar onafhankelijkheid wilde behouden. Derde-belanghebbende heeft vervolgens een eigen onderzoek uitgevoerd. De commissie ziet in het voorgaande geen afwijkende of verdachte gang van zaken.

Bezwaar 20

Bezwaarde stelt dat het rapport van AP Natuuradvies en Begeleiding van 23 maart 2022 niet beantwoordt aan de eisen van zorgvuldig onderzoek en van onafhankelijkheid van de opdrachtgever. Zo wordt zonder motivering gesteld dat de op camerabeelden gesignaleerde dassen steeds dezelfde das betreft.

De daarover bevroegde Stichting Das en Boom is kritisch over de werkwijze van de deskundige en verwijst naar een ander project waarin de adviezen van deze deskundige naar hun oordeel niet klopten. De deskundige zou niet opgeleid zijn als bioloog of ecooloog en weegt het maatschappelijke belang van projecten te veel mee.

Bezwaarde stelt dat de opvattingen van de deskundige gekleurd worden door het nut en de noodzaak van infrastructurele projecten.

Verweer

Bezwaarde heeft niet met een (tegen)advies van een andere onafhankelijke deskundige onderbouwd dat aan het advies van TAUW en AP Natuuradvies moet worden getwijfeld. Verweerders hebben de rapporten van TAUW en AP Natuuradvies zorgvuldig beoordeeld. De medewerkers beschikken over een HBO of WO ecologische opleiding en zijn zeer ervaren in het adviseren over ecologische vraagstukken. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde belanghebbende

De betrouwbaarheid van het AP-onderzoek wordt door bezwaarde in twijfel getrokken. Zij verwijst in dat verband naar een mailwisseling die zij heeft gehad met een vertegenwoordiger van de stichting Das en Boom. Derde-belanghebbende wijst er met nadruk op dat nergens in die mailwisseling op enig punt concreet wordt gemaakt dat het onderzoek van AP niet juist zou zijn uitgevoerd.

Overweging commissie

De commissie ziet in hetgeen bezwaarde aanvoert geen concrete aanwijzing dat het onderzoek niet juist is uitgevoerd. Dat een derde partij kritisch is over een advies van de deskundige in een ander project geeft daar naar het oordeel van de commissie onvoldoende aanleiding voor. Eens te meer nu betreffende partij zelf aangeeft dat zij geen oordeel kan geven over onderhavige zaak, noch over het rapport, temeer omdat die hen geheel onbekend is.

Bezwaarde stelt dat de deskundige niet is opgeleid als bioloog of ecooloog.

De commissie merkt op dat een ecologisch deskundige niet hoeft te zijn opgeleid als bioloog of ecooloog. Volgens de definitie die door verweerders gebruikt wordt is een ecologisch deskundige een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. Hij voldoet aan een of meer van deze punten:

- hij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- hij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- hij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON,

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJI\1, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

Tijdens de hoorzitting hebben verweerders aangegeven dat zij altijd beoordelen of de opsteller van een rapport deskundig is. De heer ██████ wordt op de website van de zoogdiervereniging als deskundige genoemd, heeft veelvuldig gepubliceerd over de das en is spreker op symposia. Hij is geen onbekende in het wereldje en voldoet aan de kenmerken van een deskundige.

De derde-belanghebbende heeft daaraan toegevoegd dat in een kennisdocument van BIJ12 is omschreven wanneer iemand dassendeskundige is en dat de heer ██████ daar ruimschoots aan voldoet.

De commissie is van oordeel dat de heer ██████ terecht als deskundige is aangemerkt, mede gelet op rechtsoverweging 10.4 in de uitspraak van 24 april 2019⁸ waarin de Afdeling heeft aangegeven geen aanleiding te zien om te twijfelen aan de deskundigheid van de daar betrokken deskundige nu de opsteller van het betreffende rapport landelijk werkte als ecologisch onderzoeker en zeer ruime ervaring had met betrekking tot onderzoek naar in dit geval vleermuizen in gelijksoortige landschappen als het onderhavige.

Volgens bezwaarde stelt de deskundige zonder motivering dat de op camerabeeldenesignaleerde das steeds dezelfde das betreft. Hieruit leidt bezwaarde af dat het rapport niet beantwoordt aan de eisen van zorgvuldig onderzoek en van onafhankelijkheid van de opdrachtgever.

De commissie ziet in het rapport van AP Natuuradvies het volgende staan:

“Voor TAUW was dit aanleiding om 19 wildcamera's op te stellen. In de periode van 21-01-2022 t/m 23-03-2022 heeft dit 13 waarnemingen van één individuele das opgeleverd; de meeste waarnemingen betreffen een foeragerende das op het Kazernekwartier, één opname is gemaakt bij een vers gegraven hol op het Oefenterrein Crailo.”

De commissie maakt hieruit niet op dat de deskundige stelt dat het steeds dezelfde das is, maar dat er slechts één enkele das te zien is. De deskundige heeft het in de rapportage verder consequent over dassen.

In het nader onderzoek Das van Tauw wordt aan de hand van de cameraregistraties het volgende aangegeven:

“Afen toe scharrelt er één das over het projectterrein, er is geen bewijs dat meerdere dassen hier actief zijn”.

Wellicht doelt bezwaarde hierop. De commissie merkt op dat het een gegeven is dat er steeds één enkele das op de camerabeelden te zien is. Tijdens de hoorzitting is hierover gezegd dat dassen lastig van elkaar te onderscheiden zijn. Alleen wanneer er meerdere dassen tegelijkertijd worden waargenomen staat vast dat er meerdere dassen aanwezig zijn. Het gaat er bij het onderzoek dan ook meer om hoe vaak er gebruik wordt gemaakt van een spoor.

De commissie kan uit het voorgaande niet afleiden dat het onderzoek niet beantwoordt aan de daaraan gestelde eisen.

Bezwaar 21

Het bestreden besluit dient geen redelijk doel en is contra-productief. Het Ontheffingsbesluit druist ook in tegen in het Stedenbouwkundig- en landschapsplan Buurtschap Crailo van december 2019. Bezwaarde vindt het onbegrijpelijk dat in de ontheffing akkoord is gegaan met de vernietiging van de bijzondere landschapselementen als de hoge begroeide grondwallen en het reliëf van pleistocene ondergrond waarin de dassenburchten en pijpen en wissels liggen en die tevens onderdeel zijn van het essentiële leefgebied van de das. Bezwaarde vraagt zich af waarom deze bijzondere elementen niet kunnen worden gespaard.

Er is volgens bezwaarde geen sprake van een correcte belangenafweging. De conclusie van de advocaat van de derde-belanghebbende dat het projectgebied Crailo slechts heel beperkt voedsel oplevert en daarmee een klein en niet-essentieel onderdeel van het omvangrijke foerageergebied

⁸ [Raad van State 24 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1272](#)

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

van de dassenfamilie van de burcht Watertoren Laren vormt is onjuist en niet gebaseerd op de uitlatingen van de eigen deskundige. De deskundige geeft juist aanbevelingen om het projectgebied toch een functie te laten behouden als foerageergebied voor dassen inclusief een onderkomen, door het inzetten op het behoud en versterken van bestaande landschapselementen aan de buitenranden van het projectgebied en het dasvriendelijk inrichten van de zogenaamde Ecowal.

Verweer

Voor zover bezwaarde stelt dat de ontheffing in strijd is met het stedenbouwkundig- en landschapsplan ziet dit niet op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en houden dan ook geen verband met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Daarom blijven deze punten verder buiten bespreking.

Voor zover bezwaarde stelt dat in de ontheffing onterecht is gesteld dat het voormalig defensie terrein een marginaal voedselgebied is verwijzen verweerders naar het verweer onder 6 en 12. En in aanvulling daarop merken zij op dat met de compenserende maatregelen op verschillende plekken gebieden met besdragende struiken/besdragende struiken geplant worden (wilde appel, gelderse roos). Dit is geborgd in voorschriften 25 en 26 van de ontheffing. In voorschrift 30 is voorgescreven dat de kunstburcht uitgevoerd dient te worden zoals gesteld in figuur 9 van de bijlage bij de ontheffing. In voorschrift 30 van de ontheffing is ook opgelegd dat de kunstburcht dient te voldoen aan de eisen zoals deze gesteld staan in het Kennisdocument Das meles (van Bijl2). Ook is voorgescreven dat de kunstburcht en het direct omliggende gebied niet worden aangelicht. In het activiteitenplan (productie 3) is opgenomen dat de ecowal één zijde van de kunstburcht afschermt waardoor invloed van de woonwijk en de werkzaamheden die worden uitgevoerd geen invloed hebben op de nieuwe burcht. Rond de ecowal wordt een foerageergebied voor de das aangelegd. Er worden besdragende struiken aangelegd. Tussen de besdragende struiken kan de das zoeken naar insectenlarven.

Met het aanleggen van de kunstburcht en de compenserende foerageergebieden wordt aan het streven naar een gunstige staat van instandhouding van de das geen afbreuk gedaan. De aangevraagde ontheffing is dan ook op juiste gronden verleend. De bezwaargrond kan niet slagen.

De compensatie die plaatsvindt op basis van hoofdstuk 4 van de Wnb (houtopstanden) vanwege het project HOV in t Gooi ligt buiten de grenzen van het projectgebied Crailo waar de ontheffing op ziet.

Overweging commissie

Bezwaarde verwijst nogmaals naar stukken die buiten het afwegingskader van de Wnb vallen. De commissie is voorts al ingegaan op de vraag of het hele plangebied als foerageergebied aangemerkt dient te worden.

Verweerders dienen te beoordelen of er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De commissie is van oordeel dat verweerders dat op juist wijze hebben beoordeeld en dat één en ander geborgd is door middel van compenserende maatregelen en daartoe opgenomen voorschriften.

Bezwaar 22

De onder bezwaar 21 genoemde conclusie door de advocaat van de derde-belanghebbende vindt bezwaarde klachtwaardig. Deze en andere mededelingen van de advocaat worden misleidend geacht.

Verweer

Verweerders hebben zorgvuldig en onafhankelijk gehandeld bij het afgeven van de Wnb-ontheffing. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde-belanghebbende

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

In het bezwaarschrift wordt gesteld dat gemachtigde van derde-belanghebbende onjuist geciteerd zou hebben uit het onderzoeksrapport. Die stelling is niet juist, zoals bezwaarde inmiddels in een mail van 13 oktober jl. heeft erkend. Eveneens worden in het bezwaarschrift ernstige verwijten van o.m. misleiding gemaakt aan de ecologisch adviseurs van derde-belanghebbende. Enige onderbouwing daarvan ontbreekt. Meer in het algemeen geldt dat het bezwaarschrift een sfeer schept van verdachtmakingen, waar volstrekt geen aanleiding voor bestaat.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat in casu voor ligt of het bestreden besluit op juiste wijze tot stand is gekomen. Eventuele uitlatingen van de gemachtigde van derde-belanghebbende in een andere procedure waar verweerders geen partij in zijn, vallen naar het oordeel van de commissie buiten het bestek van deze procedure.

Bezwaar 23

De essentiële leefgebieden van de diersoorten, gewone dwergvleermuis, bunzing, das, boommarter en eekhoorn worden op de kaarten tot kleine, niet gedefinieerde vlekjes teruggebracht. De kaartjes zijn klein formaat en slecht afgedrukt, zodat ze niet goed leesbaar en interpreteerbaar zijn. Er ontbreekt een heldere legenda en een kaartschaal. De kaarten voldoen niet aan de eisen van binding, beeldvorming en orde.

Bezwaarde wijst er nogmaals op dat het plangebied door de aanwezigheid van eikenbomen en stapelvoedsel wel degelijk foerageergebied voor de das is en dat dit onvoldoende blijkt uit het aangeleverde kaartmateriaal.

Een aantal waarnemingen van de deskundige worden weersproken door de Dassenwerkgroep.

Verweer

Bezwaarde heeft, zoals al eerder aangegeven, niet met een deskundig (tegen)advies onderbouwd dat aan de deskundigenadviezen moet worden getwijfeld.

Dat er (essentieel) leefgebied van beschermde soorten teniet gaat, staat niet (meer) ter discussie. De Wnb-ontheffing is nu juist verleend omdat verboden uit artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb worden overtreden.

Op figuur 3.1 van de kaart in het activiteitenplan wordt duidelijk aangegeven wat essentieel leefgebied is en voor welke soort. Het totale projectgebied, zijnde het voormalige defensieterrein, bestaat niet alleen uit leefgebied van beschermde soorten zoals bezwaarde lijkt te veronderstellen. Ongeveer 25 % van het gebied bestaat uit verharding (gebouwen, asfalt en klinkers) en biedt dus geen leefgebied of voedsel. En bovenop die 25 % verharding zijn niet alle 'groene' delen voor geschikt om te gebruiken of te foerageren omdat deze bijvoorbeeld zijn omsloten door gebouwen of slecht bereikbaar zijn. Het voormalige defensieterrein bestaat grotendeels uit suboptimaal foerageergebied. Daarbij komt dat tot medio 2007 het terrein in gebruik was bij defensie voor o.a. schietoefeningen en tot 2020 bij de veiligheidsregio met o.a. brandoefeningen. Dit zal verstoring hebben veroorzaakt.

Niet alle delen van het voormalige defensieterrein zijn als essentieel leefgebied aan te merken. Dat de soorten in alle delen van het gebied kunnen komen, betekent nog niet dat sprake is van een essentieel leefgebied. Van een essentieel foerageergebied is alleen voor de gewone dwergvleermuis sprake. Voor de delen waar sprake is van niet-essentieel leefgebied of niet-essentieel foerageergebied is geen sprake van een overtreding van de Wnb. Ten aanzien van soorten die beschermd zijn op grond van artikel 3.5 van de Wnb bepaalde de Afdeling reeds in 2019 dat onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen.

Ongeveer al het groen binnen het plangebied is door TAUW als essentieel leefgebied bestempeld. De locaties die door de deskundige van TAUW zijn aangeduid als essentieel zijn gebaseerd op de habitatvereisten van de soorten en vastgesteld op basis van literatuur zoals weergegeven in de bronnenlijst van het activiteitenplan en de eigen kennis van de ecologen. Het plangebied bestaat uit verschillende landschapselementen, verhardingen en gebouwen. De ontheven soorten hebben ieder hun eigen voorkeur voor een bepaald habitat of delen die met andere soorten. Zo zullen bosschages een belangrijk element zijn voor de das, bunzing en boommarter om te schuilen, foerageren of om als corridor te gebruiken. De bij het

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

activiteitenplan gevoegde kaarten met de waarnemingen en compensatie laten duidelijk zien wat de voorkeur is voor de soorten. Deze kaarten zijn (verkleind) als bijlage bij de ontheffing gevoegd. Ook zijn de onderzoekslocaties gebaseerd op de ecologie van de ontheven soorten en onderzocht conform onderzoeksprotocollen van BIJ12 of het Netwerk Groene bureaus.

Het compenseren van waar de essentiële leefgebieden verdwijnen komt alle soorten ten goede. Het planten van besdragende struiken heeft bijvoorbeeld een positief effect op het aantrekken van vleermuizen (in verband met het verhogen van insecten in het gebied) en het aanleggen van een poel voor foerageergebied van vleermuizen heeft een positief effect op de das door de aanwezigheid van insectenlarven. In de voorschriften is voor de ontheven soorten geborgd dat essentieel leefgebied wordt gecompenseerd en de nieuw aan te leggen leefgebieden worden geoptimaliseerd voor de ontheven soorten. De Wnb-ontheffing kon worden verleend omdat een groot aantal mitigerende en compenserende maatregelen voor de ontheven soorten wordt getroffen, zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de ontheven soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De bezwaargrond kan niet slagen.

Het onderzoek van TAUW en AP Natuuradvies is door verweerders als voldoende beoordeeld. Verweerders wijzen naar hun eerdere verweer ten aanzien van de das en merken in aanvulling daarop op dat TAUW niet alleen uitgaat van de camerabeelden, maar ook in een later stadium, met behulp van de heer Popelier, heeft gekeken naar burchten en wroetsporen en voedselaanbod voor de das binnen het plangebied. Daarnaast wordt opgemerkt dat de beoordeling of een bestemmingsplan 'opnieuw terug moet naar de tekentafel' geen onderdeel uitmaakt van de onderhavige procedure over de Wnb-ontheffing. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

Op de stelling dat het plangebied door de aanwezigheid van eikenbomen en stapelvoedsel wel degelijk foerageergebied voor de das is, is de commissie al eerder ingegaan. Van belang is of er buiten de gebieden die al zijn aangewezen als essentieel leefgebied van de das nog sprake is van ander essentieel foerageergebied, waarvan de das bij verstoring gedwongen wordt zijn burcht te verlaten. Uit de aangeleverde rapportages blijkt dat dit niet het geval is. Dat er voedsel voor de das te vinden is, wordt niet ontkend. De enkele aanwezigheid van enig voedsel is blijkens de rapportages echter niet voldoende. Het gaat om de kwaliteit en kwantiteit van het gebied. Bezwaarde heeft hier gemotiveerd tegenover gesteld dat met name het gebied met eikenbomen essentieel foerageergebied is. De commissie heeft eerder al aangegeven dat verweerders op deze bezwaargrond nader in dienen te gaan.

Voor wat betreft het kaartmateriaal is de commissie van oordeel dat het kaartmateriaal en de tekstuele toelichting gezamenlijk een helder beeld moeten geven van hetgeen er wordt aangevraagd en verleend. Verweerders beschikken in dit geval ook over groter kaartmateriaal, maar in het bestreden besluit is het materiaal verkleind opgenomen. De eisen waar het kaartmateriaal naar het oordeel van bezwaarde aan zou moeten voldoen treft de commissie niet aan in de voor de ontheffing geldende wet- en regelgeving. Naar het oordeel van de commissie voldoet het kaartmateriaal aan het doel waarvoor het is gemaakt.

Bezwaar 24

Het is bezwaarde onbekend welke stukken er bij de aanvraag voor het bestreden besluit zijn overgelegd. Ook is er een gesprek gevoerd tussen de aanvrager en verweerders waarvan de inhoud onbekend is. Bezwaarde stelt dat dit de procedure schaadt.

Verweer

Het procesdossier is verstrekt aan bezwaarde en daarin zijn de stukken die ten grondslag liggen aan de aanvraag opgenomen. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

Tijdens de bezwaarprocedure zijn de gevraagde stukken door verweerders verstrekt. De commissie ziet in deze grond geen reden om het bezwaar gegrond te verklaren.

Bezwaar 25

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

De werkzaamheden in het plangebied wordt niet gemonitord conform een monitoringsplan zoals opgenomen in het toetsingsadvies in het kader van de m.e.r..

Er is geen deskundig toezicht op het handhaven van het landschap en de aanwezige natuurwaarden. De omvang van het voor elke genoemde diersoort essentiële foerageergebied moet gecompenseerd worden, maar er is niet vastgesteld wat de grootte van die essentiële foerageergebieden is. Zodoende kan ook niet beoordeeld worden of de essentiële foerageergebieden voldoende gecompenseerd worden.

Bezwaarde verwijst als voorbeeld naar het gebied dat voor de dassen gecompenseerd moet worden. Bezwaarde acht het onbestaanbaar dat er een compensatiegebied wordt gevonden dat de hoogwaardige eigenschappen bezit waaraan een dassenterritorium dient te voldoen zoals stilte, donkerte, reliëf, vergraafbare grond, schuilgelegenheid, afwezigheid van mensen en honden, voldoende voedsel.

Verweer

De bezwaargronden met betrekking tot de m.e.r. en het stedenbouwkundig en landschapsplan en beeldkwaliteitsplan zien niet op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en houden geen verband met het bestreden besluit. Deze punten worden buiten bespreking gelaten.

Bezwaarde gaat ervan uit dat het plangebied in zijn geheel essentieel foerageergebied bevat voor de dassenclan die zijn hoofdburcht heeft bij de watertoren van Laren. Op het voormalig defensieterrein is simpelweg te weinig voedsel voorhanden voor de das om van essentieel foerageergebied te spreken.

In het verweer onder de punten 6, 12 en 14 gaan verweerders in op het essentieel leefgebied van de das en de compenserende maatregelen die worden genomen. Zo wordt in de permanente situatie het leefgebied van de das geoptimaliseerd door het planten van besdragende struiken, wat voedsel biedt voor de das. In aanvulling op die verweren wordt opgemerkt dat het plangebied zich bevindt aan de rand van NNN traject 'Het Gooi'. De genoemde soorten maken gebruik van het plangebied, maar het plangebied vormt daarmee geen belangrijke migratieroute. Verbindingen in het plangebied in de vorm van takkenrillen en lijnvormige elementen worden met het compensatieplan gerealiseerd dan wel gespaard of versterkt. Foerageergebied binnen het plangebied blijft bestaan door compenserende maatregelen en de verbinding naar het ecoduct blijft intact. De bezwaargrond kan niet slagen

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat waar het project HOV in 't Gooi in het Crailo-gebied NNN-compensatie uitvoert door middel van het Provinciaal inpassingsplan HOV in 't Gooi (onherroepelijk na de uitspraak van de Raad van State dd 25 oktober 2017, ref. 201608387/1/R6) de bestemming Natuur heeft gekregen. Hier mogen geen woningen worden gebouwd.

Overweging commissie

De commissie merkt op dat in de ontheffing voorschriften zijn opgenomen over de wijze waarop de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Zo geeft voorschrift 8 aan dat de werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend en geeft voorschrift 9 aan dat de ontheffinghouder een ecologisch werkprotocol dient op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden. Het ecologisch werkprotocol dient voorafgaand aan de werkzaamheden naar verweerders te worden gestuurd.

De commissie ziet gezien het voorgaande geen reden om aan te nemen dat de werkzaamheden in het plangebied niet worden gemonitord en evenmin dat er geen deskundig toezicht op het handhaven van het landschap en de aanwezige natuurwaarden is.

Voor wat betreft het compenseren van foerageergebied merkt de commissie op dat, zoals al eerder is geconstateerd, van belang is dat er essentieel leefgebied gecompenseerd wordt. Dat leefgebied dient te worden geoptimaliseerd, zodat er tevens voldoende foeragemogelijkheden zijn. In het besluit is opgenomen dat voor elke vierkante meter essentieel leefgebied dat verloren gaat minimaal een even grote hoeveelheid vierkante meters leefgebied teruggebracht wordt. In

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

het kaartmateriaal dat is opgenomen in de bijlage bij het besluit is aangegeven welke gebieden er gecompenseerd moeten worden. Eveneens blijkt uit het kaartmateriaal waar en op welke wijze de compensatie wordt uitgevoerd. Wanneer de compensatie op onvoldoende wijze wordt gerealiseerd dan staan er uiteraard handhavingsmogelijkheden open.

Bezwaar 26 en 27

In het bestreden besluit wordt ingestemd met de door de derde-belanghebbende gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen en met de aangevoerde belangen.

Bezwaarde is van oordeel dat het een oncontroleerbare serie mededelingen van de derde-belanghebbende betreft die niet zijn gekwantificeerd, of in maat en getal zijn uitgedrukt. Helder gestelde doelen en een monitoringplan ontbreken.

Ten onrechte wordt bij de belangenafweging gesteld dat het project van 590 woningen een positieve impuls geeft aan de regionale woningbehoefte. Dit is tegenspraak met de keuze voor een model waarin geen plaats is voor "arme, oude, zieke" woningzoekenden en "mensen met een geestelijke problematiek". Er is volgens bezwaarde geen plaats voor sociale woningbouw in het project.

Verweer

Zoals in de ontheffing is onderbouwd is er woningbehoefte in de regio Gooi en Vechtstreek. Tot 2025 zijn rond de 3900 woningen nodig. De realisatie van 590 woningen in het Crailo gebied geeft een positieve impuls aan de regionale woningbehoefte. Of het sociale woningbouw wordt of niet, doet er niet toe bij het beantwoorden van de vraag of er een dwingende reden van groot openbaar belang aanwezig is. Dat er een invulling wordt gegeven aan de regionale woningbouwbehoefte met de realisatie van 590 woningen is naar mening van verweerders een dwingende reden van groot openbaar belang. In de ontheffing is ook onderbouwd dat geen sprake is van een andere bevredigende oplossing, omdat andere locaties uitgesloten zijn. De bezwaargrond kan niet slagen.

Reactie derde-belanghebbende

Het belang van woningbouw is, gelet op de in het Gooi aanwezige woningvraag evident en wordt door bezwaarde ook niet bestreden. Dat niet alle woningen als sociale woning worden gerealiseerd, zoals door bezwaarde gesteld, is in dat verband irrelevant. Verder is in de aanvraag naar voren gebracht het belang van het voltooiën van de bodemsanering.

Overweging commissie

De ontheffing van verbodsbepalingen is aangevraagd op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

In het bestreden besluit worden beide belangen gelinkt aan de woningbehoefte in de regio Gooi en Vechtstreek. De derde-belanghebbende heeft in de aanvraag verwezen naar onderzoek naar de woningbehoefte in de regio Gooi en Vechtstreek (Regio Gooi en Vechtstreek, 2016). Er wordt uitgegaan van nog rond de 3.900 woningen die benodigd zijn tot 2025. In het licht van de toenemende druk op de woningmarkt komt dit de commissie beslist niet ongeloofwaardig voor. In het plangebied worden 590 woningen voorzien en uit de toelichting op het bestemmingsplan maakt de commissie op dat er differentiatie in woninggrootte en -prijs wordt aangebracht waarbij de gewenste verhouding koop/huur uitkomt op 55% koop en 45% huur (waarvan 34% sociaal huur en 11% middelduur).

Hoewel niet gekozen is voor het blijkbaar door bezwaarden gewenste model C, worden er dus wel degelijk sociale huurwoningen ontwikkeld. Daarnaast meent de commissie dat er in alle segmenten woningtekort is, zodat er alleen al om die reden een belang is.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Tot slot constateert de commissie dat er sprake is van een sanering om verspreiding van asbest, lood, minerale olie en PFAS te voorkomen. Terecht wordt de sanering aangemerkt als een reden van maatschappelijk belang van de volksgezondheid.

De commissie is al met al is van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn en afgewogen zijn.

Bezwaar 28, 29 en 30

Bezwaarde is van oordeel dat verweerders onvoldoende kennis hebben over de getroffen diersoorten en hun ecologische relaties in dit gebied, maar desalniettemin toestemming geven om hun nesten, schuilplaatsen en burchten en voedselbronnen en "te vernietigen".

Verweer

Zowel, landelijk, regionaal als lokaal is de verspreiding van de gewone dwergvleermuis gunstig. De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis van Nederland en komt overal in Nederland voor. Ook in en rondom Hilversum/Bussum is dit het geval.

Bezwaarde heeft, zoals eerder opgemerkt, niet met een (tegen)advies van een andere onafhankelijke deskundige onderbouwd dat aan de adviezen van de deskundigen moet worden getwijfeld. Op de Monnikenberg is de dassenclan overigens nog steeds aanwezig. Er zijn dassentunnels, kunstburchten en foerageergebied aangelegd. Ook kan de das gebruik maken van de nieuwe natuurbrug Anna's Hoeve. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

Deze bezwaargronden vormen in feite een samenvatting van de eerder opgenomen gronden. De commissie verwijst naar het eerder overwogene, onder andere bij bezwaar 12, 13 en 20.

Op 10 oktober 2022 is een aanvulling op de bezwaren ingediend die de commissie ter onderscheid van voorgaande gronden nummert van i tot met iv.

Bezwaar ad i.

Met het machtigen van Tauw als aanvrager van de ontheffing wordt de aanvraag buiten de democratie geplaatst. De raden en colleges hebben een controleplicht op de aanvraag.

Verweer

TAUW is door de derde-belanghebbende gemachtigd om de aanvraag om een ontheffing in te dienen. Op grond van artikel 2:1 van de Awb is het mogelijk dat een aanvrager zich door een gemachtigde laat vertegenwoordigen. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

Het is aan de aanvrager om te bepalen wie hij machtigt om namens hem een aanvraag om een ontheffing in te dienen. Ook in een democratie mogen bevoegdheden gedelegeerd worden. Verweerders hebben daar niets over te zeggen. Daar komt bij dat de derde-belanghebbende ieder gewenst moment de machtiging kan intrekken.

Bezwaar ad ii.

Bezwaarde stelt dat geen sprake is van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten en dat er geen dwingende sociaal, economische redenen zijn om de ontheffing te rechtvaardigen. Er worden bovendien al uitgevoerde saneringswerkzaamheden aangevoerd als grondslag voor de ontheffing van saneringswerkzaamheden in de toekomst.

Verweer

Verweerders verwijzen naar het eerder gevoerde verweer.

Reactie derde-belanghebbende

Op zichzelf is het juist dat in het projectgebied reeds op verschillende plaatsen een bodemsanering is uitgevoerd, echter op enkele plaatsen is dit— juist vanwege de aanwezigheid van de das — nog niet gebeurd. Het belang om de sanering te voltooien is dus terecht naar voren gebracht en door verweerders in de overwegingen betrokken.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Overweging commissie

De commissie is onder bezwaar 26 en 27 al ingegaan op de vraag of er dwingende sociaal, economische redenen zijn om de ontheffing te rechtvaardigen.

Uit de reactie van derde-belanghebbende wordt duidelijk dat een deel van de saneringswerkzaamheden nog voltooid moet worden, en dan wel dat gedeelte waar nu juist een ontheffing voor nodig is.

Bezwaar ad iii.

In het Activiteitenplan van 13 mei 2022 wordt ten onrechte niet opgemerkt dat het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk is.

Verweer

Zoals eerder is aangegeven is de procedure tegen het bestemmingsplan en de MER een separate procedure en staat een bestemmingsplanprocedure niet in de weg aan het verlenen van een ontheffing. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar haar eerdere overwegingen onder bezwaar 14.

Bezwaar ad iv.

Bezwaarde vindt de notitie met beantwoording van vragen door Tauw misleidend en bestaat uit holle frases. Tauw ontkent ten onrechte dat er een bestaand rust/stilte- of natuurgebied wordt omgevormd tot woon/werkgebied. Het gebied is niet verstedelijkt zoals ook blijkt uit het streekplan en de vierde en vijfde nota ruimtelijke ordening.

Het kaartmateriaal klopt niet en een groot aantal punten uit de notitie klopt niet of is misleidend weergegeven.

Verweer

Voor zover bezwaarde verwijst naar het Streekplan Noord-Holland en de verstedelijkingsdruk in het plangebied Crailo, het bestemmingsplan etc. merken verweerders op dat deze punten niet zien op punten die behoren tot het afwegingskader van de Wnb en ook geen verband houden met de nu voorliggende Wnb-ontheffing. Daarom laten verweerders deze punten verder buiten bespreking. Er zijn naar mening van verweerders geen nieuwe bezwaren naar voren gebracht in het aanvullend bezwaarschrift van 10 oktober 2022. Er klinkt veel frustratie door in het aanvullend bezwaar van 10 oktober 2022 en het bevat veelal niet onderbouwde stellingen. Voor zover bezwaarde de memo van TAUW weerspreekt verwijzen verweerders om herhaling te voorkomen naar de eerdere verweren. Zoals reeds meermalen aangegeven heeft bezwaarde niet met een (tegen)advies van een andere onafhankelijke deskundige onderbouwd dat aan het advies van TAUW en AP Natuuradvies moet worden getwijfeld. De bezwaargrond kan niet slagen.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar haar eerdere overwegingen onder bezwaar 23, 26 en 27.

Op 25 november 2022 heeft bezwaarde een tweede aanvulling op het bezwaarschrift ingediend. De commissie nummert deze gronden ter onderscheid van voorgaande gronden van I tot IV.

Ad I.

Verweerders zijn niet bevoegd om gedurende de beroepsprocedure bij de Afdeling tegen de bestemmingsplannen Buurtschap Crailo tot een daarmee kruisend ontheffingsbesluit te komen.

Overweging commissie

Dit bezwaar is een uitdieping van eerder onder 7, 8 en 9 indiende bezwaren.

De commissie is van oordeel dat de bestemmingsplanprocedure een separate procedure is die niet in de weg staat aan het verlenen van een Wnb-ontheffing. De commissie ziet niet in waarom de verleende ontheffing de bestemmingsplanprocedure doorkruist. De ontheffing had ook al aangevraagd en verleend kunnen worden voordat het bestemmingsplan was vastgesteld

Ad II

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Er is geen sprake van “Imperative reasons of overriding public interest”. Er heeft geen serieuze en dragende belangenafweging plaatsgevonden met betrekking het gestelde belang voor woningbouw. Het is geenszins zeker dat er echte sociale huurwoningen zullen komen in het plangebied en evenmin is gewaarborgd is dat deze woningen altijd sociale huurwoningen blijven en niet na verloop van tijd in de vrije markt zullen verdwijnen. Sociale woningbouw wordt als drogreden gebruikt om maar te komen tot ontheffing.

Overweging commissie

Dit bezwaar is een uitdieping van het eerder onder 27 indiende bezwaar. De commissie verwijst naar haar overwegingen onder bezwaar 27.

Ad III

Verweerders hebben hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid en deskundigheid ten opzichte van aanvrager en de door aanvrager ingeschakelde deskundige en gemachtigde onvoldoende gewaarborgd. Dit maakt gemachtigde op uit de beantwoording door verweerders van de vragen die bezwaarde heeft gesteld.

Overweging commissie

De commissie verwijst naar hetgeen zij onder bezwaar 19 heeft overwogen.

Ad IV

Deze bezwaargrond richt zich op het activiteitenplan van 13 mei 2022. Bezwaarde vindt het kaartmateriaal in het activiteitenplan niet goed leesbaar en daarnaast kloppen de bijlagen niet. De diersoorten worden zonder rechtvaardiging opgeofferd. De derde-belanghebbende heeft blokkades gemaakt waardoor de das niet op het plangebied kan komen.

Overweging commissie

Ook dit bezwaar is een uitdieping van eerder ingediende bezwaren.

Slotoverweging commissie

Al met al meent de commissie dat verweerders gemotiveerd hebben beoordeeld dat de ontheffing nodig is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, en dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De commissie ziet vooralsnog geen aanleiding om te constateren dat verweerders een onjuiste of onzorgvuldige beoordeling hebben gemaakt, al dienen verweerders nog wel nader in te gaan op het door bezwaarde gestelde dat de eikenbomen in het plangebied in belangrijke mate voedsel vormen voor de das en op de vraag of de verstoring ter plaatse voldoende wordt gecompenseerd.

ADVIES VAN DE COMMISSIE

De commissie komt op basis van de stukken tot de conclusie dat het bestreden besluit in stand kan blijven.

Het vorenstaande geeft de commissie aanleiding Gedeputeerde Staten van Noord-Holland met betrekking tot het bezwaarschrift van

- Stichting Natuur en Landschap het Gooi te Bussum, namens deze ingediend door de heer [REDACTED], per post ontvangen op 5 oktober 2022

tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (verweerders) van 23 augustus 2022 te adviseren bezwaarde in de bezwaren te ontvangen en deze bezwaren ongegrond te verklaren, onder nadere motivering ter zake van de verstoring ter plaatse van de eikenbomen op het kazerneterrein.

Hoor- en adviescommissie

2022-1912709

Haarlem, donderdag 8 december 2022

de Hoor- en adviescommissie,
Kamer II

fungerend secretaris

voorzitter